

bij Daurstede gevoerd, en de Zuylen's onmiddellijk in zware kluisters geslagen. David niet te vreden met deze edelen in zijne magt te hebben, zond zijne dienaren naar het slot Gerestein, om al hetgeen vervoerbaar was, naar Wijk over te brengen. Niet alleen de goederen, geld en kleinoodiën, maar ook 40 stuks beesten werden, op last van den Bisschop weggevoerd. Al hetgeen niet konde vervoerd worden, als bedden en andere meubelen, werden in het huis gebragt om met hetzelfde een prooi der vlammen te worden. Dit alles was het werk van David van Bourgondiën.

(De voortzetting volgt.)

EXTRACTEN UIT HET DIVERSORIUM VAN
BISSCHOP DAVID VAN BOURGONDIËN.

(In het Provinciaal Archief te Utrecht.)

I. *Quytscheldinge van een horig persoon uyt der echte.*
fol. 15. §. 10. (1).

David van Bourgondien by der genaden Gods Bisschop t' Utrecht maken kond allen luyden, dat wy ter eeren Godes Wycher Henriks van Griethoern, die den goeden Sint Meerten onzen Patroon ende ons

(1) Vergelijkt: Eichhorn Geschichte des Deutschen Rechts. en Kindlingen, Geschichte des Deutschen horigsrechts.

horig, ende in der echte der hoërige luden verbonden is, vermids dat zyn opzet is een Priester ofte een geordend man te worden, uyt der echte ende der horigheyd gelaten, ende daer af gevryet hebben, laten ende vryen mid desen tegenwoordigen onzen brieve, mid zoedane voorwaarden waer 't zake dat hy binnen tien jaren naestkomende na datum 's briefs geen geordend man ofte Priester en worde, ende bleve, zo zal hy ons ende onze nakomelingen Bisschoppen tot Utrecht verbonden wesen, ende blyven in der horigheyd ende echte, gelyk hy te voren was, ende zyne ouders daar hy afgekomen is. In oorkonde 's briefs bezegeld mid onzen zegel. Gegeven op onzen slote te Duerstede int jaar onzes Heeren du-send vierhonderd negen ende vyftig den III dag in December.

II. *Aanneminge van eenige vrye personen tot Dienst-luyden des Gestigts, fol. 149. § 10. (1).*

Wy David van Bourgondien by der genade Gods Bisschop t' Utrecht, maken kond allen luden dat wy Johan Hulsbeke, Marie zyn echte wyf, Johan en Bertold hore beyder echte kinderen, ontfangen hebben, ende ontfangen tot onze ende onzes Gestigts dienst-luyden also verre als zy vry zyn. Ende hebben hen daarop gegeven, ende geven mid desen onzen brieve alle recht, vrijheid, en voordeel te hebben ende te ge-bruyken, als andere onze ende onzes Gestigts dienst-luyden plegen. Behoudelik ons, onzen Gestigte, ende mallik zyns rechts. Hier waren over ende aan onze lieve

(1) Vergelykt Fürth, über die Ministerialen.

getrouwe Rade Roelof van Beverwerde onze Hovemeister, Dirk van Voerst Amptman ons lands van Salland, onze ende onzes Gestigts mannen ende dienstmannen ende andere goede luden genoeg. In oirkonde 's briefs bezegeld mit onzen zegel. Gegeven op onzen slote tot Vollenhoe. In 'tjaer onzes Heeren dusent vier honderd vier en tseventig op ten eersten dag in Martis.

III. *Vrylating van een persoon uytter echte mit aanneming van een ander by aanwissel. fol. 146.*

Wy David van Bourgondien by der Genaden Gods Bisschop t'Utrecht maken kond allen luyden dat wy Griete Johan Luytkens zoons dochter, de welke onze volschuldige horige vrouwenpersoon was, quytgescholden ende vrygelaten hebben, ende scholden zy quyt mit desen onzen brieve voor ons ende onze nakomelingen Bisschoppen t'Utrecht van alle alzulke echte ende eygendom daar Griete voorsz. onzen Gestichte ende ons inne verbonden was, ende toegehoort heeft tot desen dage toe. Ende hebben wederomme in eenen rechten aanwissel ontfangen ende aangenomen Aernt Herman Manendags wyf, die vry ende in geene echte en was, ende hoir mit heuren vryen wille gegeven heeft aan ons ende onzen Gestigte in die zelve echte daar Griete voorsz. ons ende onzen Gestigte plag toe te behooren. Ende Aernt voorsz. is ingegaan, ende Griete voorsz. weder uyt voor onzen lieven getrouwen Raad Gerrid van Ysselmuden daartoe gestalt van onzen lieven getrouwen Raad ende Hovemeister Roelof van Beverwerde, Casteleyn onzes slots, Schoute ende Rentmeester onzes lands van Vol-

lenhoe in zyne afwesen aldaar, ende voor Coirnoten Hyen hier na beschreven, als recht was ende zy schuldig waren te doen, by alzoe dat Griete voorsz. van ons ende onze nakomelingen voorsz. van den voorsz. eygendom nimmermeer tot geene tyden aangesproken en zal werden. Hier waren over ende aan daar dit geschiede als koirnoeten Henrik van Peyse, Willem de Weede, ende Hyen Johan Sanderszoon, Albert Johanszoon, ende meer gueder lude.

In oirkonde 's briefs bezegeld mit onzen zegel; gegeven op onzer sloete tot Duerstede in 'tjaar ons Heeren dusend vierhondert vierenseventig opten eersten dag in April.

IV. *Consent aan een horig persoon om te hyliken.*
fol. 51. § 10.

David etc. maken kond allen luden dat wy Gerit Goedenzoon, enzen horigen man, by rade ende goeddunken ons Rentmeesters van Sallund consentiert ende belieft hebben, consentieren en believen mit desen onzen brieve, dat hy hyliken zal mogen ende een wyf nemen buyten der echten daar inne hy ons verbonden is. Zonder argelist. In oorkonde 's briefs mid onzen zegele bezegeld. Gegeven op onzen sloete tot Vollenhoe, in 'tjaar onzes Heeren dusend vierhonderd en tzestig den eersten dag in November.